

רשומות

הצעות חוק

ה מ מ ש ל ה

2022 במאי 23

1543

כ"ב באייר התשפ"ב

עמוד

הצעת חוק שירותי רווחה לאנשים עם מוגבלות, התשפ"ב-2022 940

הצעת חוק שירותי רווחה לאנשים עם מוגבלות, התשפ"ב-2022

פרק א': הגדרות

הגדרות 1. בחוק זה –

"אדם עם מוגבלות" – תושב ישראל שהוכר בהליך הכרה לפי פרק ה', כאדם עם מוגבלות הזכאי לקבל שירותי רווחה; לענין זה, "תושב ישראל" – מי שהוא תושב ישראל לענין חוק הביטוח הלאומי;

"אדם עם מוגבלות שכלית-התפתחותית" – כהגדרתו בחוק הסעד;

"אדם המבקש הכרה" – אדם המבקש להיות מוכר כאדם עם מוגבלות הזכאי לקבל שירותי רווחה;

דברי הסבר

שלוש היחידות לטיפול באנשים עם מוגבלויות שפעלו עד אז במשרד הרווחה בחלוקה לפי סוג מוגבלות (אגף השיקום, השירות לטיפול באדם עם אוטיזם והאגף לטיפול באדם עם מוגבלות שכלית-התפתחותית). המינהל הוקם מתוך תפיסה של ראית האדם במרכז על מאפייניו הרבים, ואבחנתו כבעל מוגבלות היא רק אחד מהם.

מטרת חוק זה היא להסדיר את מתן שירותי הרווחה לכלל האוכלוסיות של אנשים עם מוגבלות שבאחריות משרד הרווחה, תוך שילובן של התפיסות החדשות שחלו בתחום זה בשנים האחרונות כמפורט לעיל, בתהליכי מתן שירותי רווחה לאנשים עם מוגבלות.

הצעת החוק גובשה על ידי מינהל מוגבלויות במשרד הרווחה, במקביל לסקירה השוואתית של החקיקה בתחום זה במדינות אחרות ולתהליך של שיתוף הציבור. הליך שיתוף הציבור כלל, בין השאר, מפגשי התייעצות עם אנשים עם מוגבלות, עם נציגי ארגונים ועם אנשי מפתח בתחום, הפצת סקר בקרב אלפי אנשים עם מוגבלות ובני משפחותיהם, הפצת סקר בקרב אנשי מקצוע בתחום וקיום קבוצות מיקוד.

פרק א'

סעיף 1 מוצע לקבוע מונחים שונים שמשמשים בהם בחוק המוצע. להלן יוסברו עיקרי המונחים שמוצע להגדירם בחוק המוצע.

להגדרה "אדם עם מוגבלות" – מוצע לקבוע כי אדם עם מוגבלות הוא תושב ישראל, כמשמעותו בחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995 (להלן – חוק הביטוח הלאומי), שגורם מכיר אישר את זכאותו לשירותי רווחה בהליך הכרה מכוח החוק המוצע.

להגדרה "גורם מאבחן" ולהגדרה "גורם מכיר" – מוצע להבהיר כי ישנה הבחנה בין שני התפקידים האלה: "גורם מאבחן" הוא איש מקצוע או צוות של אנשי מקצוע שיקבע או ימנה השר באופן ייעודי לצורך אבחון המוגבלות והערכת רמת תמיכה, ו"גורם מכיר" הוא איש

כללי מטרתו של חוק זה היא לעגן ולהסדיר בחוק את זכותם של אנשים עם מוגבלות לקבלת שירותי רווחה. זאת, כדי לקדם את זכותם של אנשים עם מוגבלות לחיים שוויוניים בהתאם לעקרונות של חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח-1998 (להלן – חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות), ושל אמנת האו"ם בדבר זכויות אנשים עם מוגבלויות ישראל היא צד לה. שירותי הרווחה יינתנו לאנשים עם מוגבלות בתחומי החיים השונים, באיכות סבירה, בתוך זמן סביר וככל שניתן במרחק סביר ממקום מגוריהם ובקהילה ועל בסיס רצונותיהם, בחירותיהם וצורכיהם, תוך קידום זכותם לחיים עצמאיים ואוטונומיים בקהילה וכן לצורך הגנתם ושמירה על טובתם וביטחונם והכול בכפוף למסגרת המימון כאמור בהוראות פרק ט' המוצע של הצעת החוק.

כיום ההסדרה בחקיקה של זכויותיהם של אנשים עם מוגבלות לקבלת שירותי רווחה היא חלקית בלבד ומתייחסת רק לאנשים עם מוגבלות מסוימת, כגון מוגבלות שכלית-התפתחותית על פי חוק הסעד (טיפול באנשים עם מוגבלות שכלית התפתחותית), התשכ"ט-1969 (להלן – חוק הסעד), או לאוכלוסיות מסוימות בקבוצת גיל מסוימת, כגון: פעוטות עם מוגבלות על פי חוק מעונות יום שיקומיים, התש"ס-2000. מצב דברים זה גורם לכך שיש קבוצות אוכלוסייה נרחבות של אנשים עם מוגבלות שזכויותיהם לשירותי רווחה אינן מוסדרות בחקיקה באופן מקיף ומפורש.

במהלך השנים האחרונות חלו שינויים משמעותיים בארץ ובעולם הן ביחס להגדרת מוגבלות, באשר היא, והן ביחס לתפיסות מקצועיות בתחום הטיפול באנשים עם מוגבלות. אחד השינויים המשמעותיים הוא הגדרת מוגבלות כתופעה רבי-ממדית ולא כהגדרה המתבססת רק על אבחנה רפואית, כך שישנו מעבר מגישה רפואית לגישה הוליסטית. אחת התוצאות הארגוניות של השינויים בתפיסות המקצועיות הייתה הקמת מינהל מוגבלויות במשרד הרווחה והביטחון החברתי (להלן – משרד הרווחה) בשנת 2017, המהווה יחידה ארגונית חדשה שאיחדה את

”גורם מאבחן” – כאמור בסעיף 8;

”גורם מטפל” – אחד מאלה:

(1) העובד הסוציאלי המטפל באדם המבקש לקבל שירותי רווחה במחלקה לשירותים חברתיים שבמקום מגוריו;

(2) העובד הסוציאלי של המסגרת שבה ניתנים לאנשים עם מוגבלות שירותי דיור טיפוליים-שיקומיים או שירותי פעילות יומית;

(3) גורם אחר שקבע השר בצו;

”גורם מכיר” – כאמור בסעיף 11;

”המנהל הכללי” – המנהל הכללי של משרד הרווחה;

”ועדת אבחון” – כהגדרתה בחוק הסעד;

”חוק איגודי ערים” – חוק איגודי ערים, התשט”ו-1955¹;

”חוק הביטוח הלאומי” – חוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ”ה-1995²;

”חוק מעונות יום שיקומיים” – חוק מעונות יום שיקומיים, התש”ס-2000³;

”חוק הסעד” – חוק הסעד (טיפול באנשים עם מוגבלות שכלית-התפתחותית), התשכ”ט-1969⁴;

”חוק שירותי הסעד” – חוק שירותי הסעד, התשי”ח-1958⁵;

”חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות” – חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ”ח-1998⁶;

”מוגבלות” – אחת או יותר מהמוגבלויות המפורטות להלן או מוגבלות אחרת שקבע השר בצו, מתמשכת או צפויה להיות מתמשכת, אשר בשלה מוגבל תפקודו של אדם באופן משמעותי בתחום חיים אחד או יותר מתחומי החיים העיקריים:

(1) אוטיזם; לעניין זה, ”אוטיזם” – כהגדרתו במדריך ה-DSM או במדריך אבחון אחר שקבע המנהל הכללי של משרד הבריאות, אם קבע, אשר מתעדכנים מזמן לזמן, או בהוראות אחרות שקבע השר בתקנות; לעניין זה, ”מדריך ה-DSM” – המדריך לסיווג ולאבחון הפרעות נפשיות של האגודה האמריקאית לפסיכיאטריה (Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorder), במהדורתו העדכנית ביותר;

ד ב ר י ה ס ב ר

את המונח מוגבלות כמצב שבו קיימת הנמכה תפקודית משמעותית ביחס לנורמה, מתמשכת או צפויה להיות מתמשכת, כתוצאה מאחת או יותר מהמוגבלויות המפורטות בהגדרה זו.

מוגבלויות אלה כוללות: (1) אוטיזם – כמשמעותו המקובלת היום, קרי בהתאם להגדרות במדריך ה-DSM ולכללי האבחנה על פי הוראות המפורטות בחוזרים

מקצוע או צוות של אנשי מקצוע עם ניסיון מקצועי בתחום המוגבלויות, שיקבע או ימנה השר, לצורך הכרה באדם כאדם עם מוגבלות ובזכותו לקבלת שירותי רווחה ולצורך קביעת רמת התמיכה שלה הוא זקוק.

להגדרה ”מוגבלות” – מוצע לקבוע את סוגי המוגבלויות, שהם סוגי המוגבלויות שבאחריות משרד הרווחה, אשר ייכללו בחוק המוצע. כמו כן מוצע להגדיר בהצעת החוק

¹ ס”ח התשט”ו, עמ’ 48.

² ס”ח התשנ”ה, עמ’ 210.

³ ס”ח התש”ס, עמ’ 169.

⁴ ס”ח התשכ”ט, עמ’ 152.

⁵ ס”ח התשי”ח, עמ’ 103.

⁶ ס”ח התשנ”ח, עמ’ 152.

(2) מוגבלות שכלית-התפתחותית; לעניין זה, "מוגבלות שכלית-התפתחותית" – מוגבלות שוועדת אבחון החליטה כי היא מוגבלות שכלית-התפתחותית לפי חוק הסעד;

(3) מוגבלות קוגניטיבית-ניורופסיכולוגית, כפי שקבע השר;

(4) מוגבלות מוטורית; לעניין זה, "מוגבלות מוטורית" –

(א) לגבי מי שלא מלאו לו שמונה עשרה שנים – לקות שקבע השר שבשלה מוגבלת יכולת התנועה והניידות כפי שקבע השר; לקות כאמור יכולה גם להיות לקות המזכה בקצבת "ילד נכה" לפי חוק הביטוח הלאומי;

(ב) לגבי מי שמלאו לו שמונה עשרה שנים – לקות שבשלה מוגבלת יכולת התנועה והניידות כפי שקבע השר; לקות כאמור יכולה גם להיות לקות בשל תסמונת ניורולוגית מסוימת או לקות מסוימת במערכת הלוקומוטורית שנקבעה לגביה, לפי סימן ג' לפרק ט' לחוק הביטוח הלאומי, נכות רפואית צמיתה בשיעור של 40% לפחות;

(5) מוגבלות ראייה; לעניין זה, "מוגבלות ראייה" – ירידה בחדות הראייה או צמצום בשדה הראייה, כפי שקבע השר;

(6) מוגבלות שמיעה; לעניין זה, "מוגבלות שמיעה" – ירידה בשמיעה, כפי שקבע השר;

(7) עיכוב התפתחותי – בילדים עד גיל 6; לעניין זה, "עיכוב התפתחותי" – מוגבלות אשר בשלה לא הושגו אבני הדרך ההתפתחותיות, כולן או חלקן, כפי שקבע השר;

"מחלקה לשירותים חברתיים" – מחלקה ברשות מקומית, לרבות אגף או מינהל לשירותים חברתיים, אשר נותנת שירותי רווחה לתושביה בין בעצמה ובין באמצעות איגוד ערים מסוג אשכול רשויות מקומיות כמשמעותו בפרק א' לחוק איגודי ערים;

"מינהל מוגבלויות" – מינהל מוגבלויות במשרד הרווחה;

"משרד הרווחה" – משרד הרווחה והביטחון החברתי;

"נציג" – אפוטרופוס או מי שיש בידו ייפוי כוח מתמשך שנכנס לתוקפו לפי הוראות חוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות, התשכ"ב-1962⁷, ולעניין אדם עם מוגבלות שכלית-התפתחותית – גם האחראי עליו לפי הוראות חוק הסעד;

"רמת תמיכה" – כאמור בסעיף 6;

ד ב ר י ה ס ב ר

הקיימים של המוסד לביטוח לאומי. עקב השוני במנגנונים אלה בין קטינים לבגירים, עלה הצורך לשמור על הבחנה זאת גם בהגדרת מוגבלות זאת; (5) מוגבלות ראייה; (6) מוגבלות שמיעה; (7) בילדים עד גיל 6 – עיכוב התפתחותי.

יובהר כי במסגרת רשימה זו לא נכללים בין השאר אנשים עם מוגבלות חולפת או כזאת הצפויה לחלוף וכן אנשים עם מוגבלות נפשית ואנשים במצב סיעודי מורכב, אשר הטיפול בהם נמצא באחריותו של משרד הבריאות. עם זאת, אין בקיומן של מוגבלויות אלה כדי למנוע הכרה בזכאות לשירותי רווחה לפי החוק המוצע, אם לאדם כאמור

שקבע המנהל הכללי של משרד הבריאות, אם קבע, או בהוראות אחרות שיקבע שר הרווחה; (2) מוגבלות שכלית-התפתחותית – מאחר שכבר קיימת הגדרה של מוגבלות שכלית-התפתחותית לפי חוק הסעד, מוצע בהגדרת מונח זה לקבוע כי קיום מוגבלות זאת תהיה בהתאם להחלטת ועדת אבחון לפי חוק הסעד; (3) מוגבלות קוגניטיבית-ניורופסיכולוגית – מוגבלות זאת היא מוגבלות שכלית השונה ממוגבלות שכלית-התפתחותית הנוכרת לעיל, שיש לה אפיונים נוספים שיקבע השר בתקנות; (4) מוגבלות מוטורית – מוגבלות הגורמת לקושי ביכולת התנועה והניידות, וקביעתה תתבסס, בין השאר, על המנגנונים

⁷ ס"ח התשכ"ב, עמ' 120.

“שירותי רווחה” – שירותי רווחה לפי חוק זה;

“השר” – שר הרווחה והביטחון החברתי.

פרק ב': מטרה ועקרונות

2. מטרת החוק
- מטרתו של חוק זה היא להסדיר ולעגן את זכותו של אדם עם מוגבלות לקבל שירותי רווחה, לשם קידום כל אלה:
- (1) זכותו לחיים עצמאיים ואוטונומיים;
- (2) השתתפותו השוויונית והפעילה בחברה ובקהילה;
- (3) הגנה ושמירה על טובתו וביטחונו.
3. עקרונות במתן שירותי רווחה לאנשים עם מוגבלות
- (א) שירותי רווחה יינתנו בתחומי חיים שונים לאדם עם מוגבלות, לרבות למשפחתו בקשר לטיפול בו, בהתאם לעקרונות חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות ולעקרונות האמנה בדבר זכויותיהם של אנשים עם מוגבלויות, לרבות בהתאם לעקרונות שלהלן, והכול בכפוף לאמור בסעיף 4:

- (1) שירותי רווחה יינתנו תוך הקפדה על כבוד האדם עם המוגבלות וחירותו והגנה על זכויותיו;
- (2) שירותי רווחה יינתנו כדי לקדם חיים עצמאיים של אנשים עם מוגבלות ושילובם בקהילה, בין השאר באמצעות צמצום הדרגתי של מגורי אנשים עם מוגבלות במסגרות מרובות דיירים;
- (3) שירותי רווחה יינתנו על בסיס רצונותיו, בחירותו, צרכיו, יכולותיו וכישוריו של האדם עם המוגבלות, תוך השתתפותו בהליך בחירת השירותים המתאימים לו בהתאם לתחומים המנויים בתוספת, ובהתאם לרמת התמיכה שנקבעה לו ולשיקול דעת מקצועי, וכן יינתנו לצורך הגנתו ושמירה על טובתו וביטחונו;
- (4) שירותי רווחה יינתנו באיכות סבירה, בתוך זמן סביר וככל שניתן במסגרת הקהילה ובמרחק סביר ממקום מגוריו של האדם עם המוגבלות.

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 3 מוצע לקבוע את העקרונות שלפיהם יינתנו שירותי רווחה לאדם עם מוגבלות, לרבות לשם סיוע למשפחתו לצורך הטיפול בו, בכפוף למסגרת המימון. בהתאם לכך וכפי שהוסבר בחלק הכללי של דברי ההסבר, מוצע לקבוע כי שירותי רווחה יינתנו בתחומי החיים השונים, באיכות סבירה, בתוך זמן סביר וככל שניתן במרחק סביר ממקום מגוריו ובקהילה. שירותי רווחה אלה אף יינתנו על בסיס רצונותיו, בחירותו, צרכיו, יכולותיו וכישוריו של האדם עם המוגבלות ובהתאם לרמת התמיכה שנקבעה לו ועל פי שיקול הדעת המקצועי וכן לצורך הגנתו ושמירה על טובתו וביטחונו. שירותי רווחה אלה יינתנו בהתאם לעקרונות חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות ואמנת האו"ם בדבר זכויות אנשים עם מוגבלויות וכדי לקדם, בין השאר, חיים עצמאיים ואוטונומיים ושילוב בקהילה ולצמצם באופן הדרגתי מגורים במסגרות מרובות דיירים. עקרונות אלה כוללים: הקפדה על כבוד האדם וחירותו והגנה על זכויותיו וכן השתתפותו של האדם עם המוגבלות בהליך בחירת השירותים המתאימים לו בהתאם לתחומים המנויים בתוספת.

אף יש מוגבלות מוכרת לפי החוק המוצע שמאפשרת קבלת שירותי רווחה לפיו. נוסף על כך מוצע להסמיך את השר לקבוע סוגי מוגבלויות נוספים במידת הצורך, שייכללו בחוק המוצע. מוגבלויות נוספות כאמור ייוספו באמצעות צווים שהשר יוציא, לנוכח הצורך לשמור על הגמישות הנדרשת.

להגדרה “שירותי רווחה” – מוצע לקבוע כי שירותי הרווחה שאדם עם מוגבלות יהיה זכאי להם לפי החוק המוצע, יינתנו בתחומים המפורטים בתוספת לחוק המוצע ובהגבלות הקבועות בהוראות החוק.

פרק ב'

סעיף 2 מוצע לקבוע את מטרת החוק: הסדרה ועיגון של זכותם של אנשים עם מוגבלות לקבל שירותי רווחה שיש בהם כדי לקדם את זכותם לחיים עצמאיים ואוטונומיים, וכן לשם השתתפות שוויונית ופעילה בחברה ובקהילה ולצורך הגנתם ושמירה על טובתם וביטחונם.

(ב) בסעיף זה, "האמנה בדבר זכויותיהם של אנשים עם מוגבלויות" – האמנה בדבר זכויותיהם של אנשים עם מוגבלויות שנחתמה ביום כ"ב בכסלו התשס"ז (13 בדצמבר 2006).

4. מתן שירותי רווחה בכפוף למסגרת המימון
- שירותי רווחה יינתנו בכפוף למסגרת המימון כאמור בפרק ט'.
פרק ג': הזכות לשירותי רווחה
5. הזכות לקבל שירותי רווחה ותחומי שירותי רווחה
- (א) אדם עם מוגבלות זכאי לקבל שירותי רווחה, אשר יינתנו לו לפי חוק זה, בהתאם לעקרונות האמורים בסעיף 3 ובכפוף למסגרת המימון כאמור בפרק ט'.
(ב) שירותי רווחה כאמור בסעיף קטן (א), יינתנו לאדם עם מוגבלות בתחומים המנויים בתוספת; השה, בהסכמת שר האוצר ובאישור ועדת העבודה והרווחה של הכנסת, רשאי, בצו, להוסיף על התחומים המנויים בתוספת או לגרוע מהם.
6. רמות תמיכה
- (א) השר יקבע מדרג של רמות תמיכה שלה זקוקים אנשים עם מוגבלות, ואת היקף שירותי הרווחה שהם זכאים לו לפי המדרג האמור.
(ב) בקביעת מדרג רמות התמיכה יובאו בחשבון היכולות והקשיים של אנשים עם מוגבלות והיקף הסיוע הנדרש להם.
7. מתן שירותי רווחה
- (א) שירותי רווחה יינתנו לאדם עם מוגבלות על ידי רשות מקומית או על ידי משרד הרווחה, או מי מטעמם.
(ב) רשויות מקומיות סמוכות רשאיות לתת שירותי רווחה משותפים לזכאים המתגוררים בתחומן באמצעות איגוד ערים מסוג אשכול רשויות מקומיות כמשמעותו בפרק א' לחוק איגודי ערים.

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 4 מוצע לקבוע ולהבהיר כי שירותי הרווחה יינתנו בכפוף למסגרת המימון המפורטת בפרק ט' המוצע.

פרק ג'

סעיף 5 כפי שהוסבר בחלק הכללי של דברי ההסבר ובדברי ההסבר לסעיף 3 המוצע, מוצע לעגן בחקיקה את זכותו של אדם עם מוגבלות לשירותי רווחה, אשר יינתנו לו לפי חוק זה, בתחומי החיים השונים, באיכות סבירה, בתוך זמן סביר וככל שניתן במרחק סביר ממקום מגוריו ובקהילה, על בסיס רצונותיו, בחירותיו, צרכיו, יכולותיו וכישוריו ובהתאם לרמת התמיכה שנקבעה לו ולשיקול דעת מקצועי, וכן לצורך הגנתו ושמירה על טובתו ובטחונו והכל בכפוף למסגרת מקורות המימון שנקבעו לכך בפרק ט' המוצע. סעיף זה משקף, בין השאר, את העיקרון שלפיו רצונו של האדם ובחירותיו הם שיקולים מרכזיים בהחלטה על זכאותו לשירותי רווחה לצד צרכיו, רמת התמיכה שנקבעה לו ולשיקול דעת מקצועי וכן שיקולים הנוגעים להגנתו ולשמירת טובתו וביטחונו. האמור תואם את עקרונות אמנת האו"ם בדבר זכויות אנשים עם מוגבלויות ואת מסקנות הליך השיתוף שנעשה עם הציבור כנוכח בחלק הכללי של דברי ההסבר.

סעיף 6 מוצע לקבוע כי השר יקבע מדרג רמות תמיכה, כסולם המשקף את הצורך של אוכלוסיית אנשים עם מוגבלות הזכאים לקבלת שירותי רווחה לפי החוק המוצע, בסיוע בתחומי חיים שונים וכן יקבע את היקפם של אותם שירותים.

מטרת ההתאמה של שירותי הרווחה לרמת התמיכה של האדם נועדה לשפר את היצע השירותים הניתן על ידי משרד הרווחה ולהבטיח כי במידת האפשר יינתנו השירותים בהתאם למצבו, צרכיו ותפקודו של האדם עם המוגבלות, ולא רק בהתאם לסוג המוגבלות שלו.

מדובר בעיגון תפיסה מקצועית חדשנית בתחום המוגבלויות שלפיה האדם אינו מוגדר אך ורק על סמך ההגדרה הרפואית של המוגבלות, אלא ההגדרה היא הוליסטית הכוללת היבטים נרחבים בחייו של אדם בהקשר האישי, התפקודי והסביבתי, תוך התייחסות למרכיבים ביו־פסיכו־סוציאליים. רמת התמיכה קובעת את היקף התשומות שיינתנו לאנשים עם מוגבלות, כאשר התמיכה הפרטנית שיקבל האדם תהיה דרך מתן שירותי רווחה מותאמים ותיקבע במסגרת תוכנית מענים אישית או בדרך אחרת, בהתאם לעקרונות החוק המוצע.

סעיף 7 מוצע לקבוע כי שירותי רווחה לפי החוק המוצע יינתנו לאדם עם מוגבלות על ידי הרשות המקומית או על ידי משרד הרווחה, או מי מטעמם (כדוגמת מצב שבו השירותים האמורים מסופקים על ידי נותן

כמו כן מוצע להסמיך את השר, בהסכמת שר האוצר ובאישור ועדת העבודה והרווחה של הכנסת, להוסיף בצו על התחומים והשירותים המנויים בתוספת ולגרוע מהם.

פרק ד': הליך האבחון

8. גורם מאבחן (א) השר יקבע בתקנות איש מקצוע או צוות של אנשי מקצוע מהמפורטים להלן אשר יהיו מוסמכים לאבחן את קיומה של מוגבלות אצל אדם ולהעריך את רמת התמיכה שלה הוא זקוק, בהתאם לסוג המוגבלות, וכן יקבע את תנאי כשירותם וניסיונם:

(1) רופא;

(2) פסיכולוג;

(3) עובד סוציאלי;

(4) איש חינוך;

(5) עוסק במקצועות הבריאות כהגדרתם בחוק הסדרת העיסוק במקצועות הבריאות, התשס"ח-2008.⁸

(ב) השר רשאי למנות לגורם מאבחן, איש מקצוע או צוות של אנשי מקצוע שהתקיימו בהם הוראות סעיף קטן (א); הודעה על מינוי כאמור תפורסם באתר האינטרנט של משרד הרווחה.

9. השר יקבע בתקנות הוראות לביצוע דרכי האבחון והערכת רמת התמיכה של אדם המבקש הכרה ושל אדם עם מוגבלות, אם יש צורך בכך לפי חוק זה. דרכי האבחון והערכת רמת התמיכה

10. הגורם המאבחן ימסור לאדם עם מוגבלות או לאדם המבקש הכרה, לנציגו או לגורם המטפל, בכפוף להסכמתו של האדם או של נציגו, את תוצאות האבחון ותוצאות הערכת רמת התמיכה, אם נערכה. מסירת תוצאות האבחון והערכת רמת התמיכה

פרק ה': הליך ההכרה

11. גורם מכיר (א) השר יקבע בתקנות איש מקצוע או צוות של אנשי מקצוע, בעלי ניסיון מקצועי בתחום המוגבלויות, אשר יהיו מוסמכים להכיר באדם כאדם עם מוגבלות ובזכאותו לקבל שירותי רווחה וכן לקבוע את רמת התמיכה שלה הוא זקוק.

ד ב ר י ה ס ב ר

התמיכה שלה הוא זקוק (אם יהיה צורך בכך) וזאת, בין השאר, כדי לאפשר לו להעלות את טיעוניו, אם ירצה בכך בפני הגורם המכיר, טרם שיקבל את החלטותיו בעניינו.

פרק ה'

סעיפים מוצע לקבוע כי הכרה באדם כאדם עם מוגבלות 11 עד 13 וזכאותו לשירותי רווחה לפי חוק זה, וכן קביעת רמת התמיכה שלה הוא זקוק, יבוצעו בידי גורם מכיר, שהוא איש מקצוע או צוות של אנשי מקצוע, בעלי ניסיון בתחום המוגבלויות. הליך ההכרה יבוצע לפי התנאים שייקבעו בתקנות וזאת לאחר שהועברו אל הגורם המכיר תוצאות האבחון של האדם המאובחן והערכת רמת התמיכה (אם נערכה) וכן כל טיעון וחומר נוסף שהובא לפניו על ידי האדם האמור, נציגו והגורם המטפל. באשר לנושא הערכת רמת התמיכה, יצוין כי הערכה זאת תתבצע בהתאם לצורך, וישנם מצבים שבהם הדבר לא יידרש כגון מצב שבו עצם קביעת קיומה של המוגבלות תקבע גם רמת תמיכה בסיסית, שלגביה לא יהיה צורך בהערכה נפרדת.

שירותים). זאת ועוד, מוצע להבהיר שבהתאם להסדרים הקיימים, רשויות מקומיות סמוכות יכולות לתת שירותי רווחה משותפים לזכאים שמתגוררים בתחומן.

פרק ד'

סעיפים מוצע לקבוע כי אבחון קיומה של מוגבלות אצל 8 ו-9 אדם שמבקש להיות מוכר כאדם עם מוגבלות לפי חוק זה, והערכת רמת התמיכה שלה הוא זקוק, יבוצעו בידי גורם מאבחן שהוא איש מקצוע או צוות של אנשי המקצוע העוסקים באחד מהמקצועות המפורטים בסעיף 8 המוצע, לפי תנאים שייקבעו בתקנות. ביצוע אבחון והערכת רמת תמיכה מתבססים, בין השאר, על הערכת מצבו של האדם, מאפייני תפקודו, קשייו, חזקותיו וצרכיו הטיפוליים.

סעיף 10 מוצע לקבוע כי הגורם המאבחן ימסור לאדם שמבקש להיות מוכר כאדם עם מוגבלות או לאדם עם מוגבלות, או לנציגו או לגורם המטפל, בכפוף להסכמת האדם או נציגו, את תוצאות האבחון ותוצאות הערכת רמת

⁸ ס"ח התשס"ח, עמ' 720.

- (ב) במסגרת סמכותו לפי סעיף קטן (א), רשאי השר למנות כגורם מכיר, איש מקצוע או צוות של אנשי מקצוע, בעלי ניסיון מקצועי בתחום המוגבלות.
12. התנאים להכרה השר יקבע בתקנות את התנאים להכרה באדם כאדם עם מוגבלות ובזכאותו לקבל שירותי רווחה וכן את התנאים לקביעת רמת התמיכה שלה הוא זקוק.
13. הליך ההכרה (א) תוצאות האבחון והערכת רמת התמיכה כאמור בסעיף 10 יימסרו לגורם המכיר על ידי אחד מאלה:
- (1) הגורם המאבחן, ובלבד שניתנה לכך הסכמתו של האדם עם המוגבלות או האדם המבקש הכרה, או נציגו;
- (2) האדם עם המוגבלות או האדם המבקש הכרה, או נציגו;
- (3) הגורם המטפל, אם ישנו, ובלבד שניתנה לכך הסכמתו של האדם עם המוגבלות או האדם המבקש הכרה, או נציגו.
- (ב) אדם עם מוגבלות או אדם המבקש הכרה רשאי להביא, בעצמו, באמצעות נציגו או באמצעות הגורם המטפל, את טיעוניו לפני הגורם המכיר וכן למסור לגורם המכיר כל מידע, טרם שיקבל החלטה בעניינו.
14. החלטת גורם מכיר הגורם המכיר רשאי להכיר באדם שעניינו הובא לפניו, כאדם עם מוגבלות ובזכאותו לקבל שירותי רווחה, וכן לקבוע, במידת הצורך, את רמת התמיכה שלה הוא זקוק, על סמך תוצאות האבחון והערכת רמת התמיכה האמורות בסעיף 10, וכן על סמך כל טיעון וחומר נוסף שהביא לפניו האדם עם המוגבלות או האדם מבקש ההכרה, נציגו, או הגורם המטפל.
15. (א) אדם עם מוגבלות או אדם המבקש הכרה, נציגו, או הגורם המטפל, רשאי להגיש בקשה מנומקת לגורם המכיר לצורך בחינה מחודשת של החלטותיו בנוגע לאדם שעניינו הובא לפניו.
- (ב) הגורם המכיר רשאי לערוך בחינה מחודשת של החלטתו בהתאם לבקשה כאמור בסעיף קטן (א) או מיוזמתו.

ד ב ר י ה ס ב ר

המטפל והן מיוזמתו. לצורך בחינה מחודשת, יכול האדם עצמו, נציגו או הגורם המטפל להביא כל טיעון או חומר מטעמו לפני הגורם המכיר, טרם שיקבל את החלטותיו בעניינו.

בהחלטתו בבחינה המחודשת רשאי הגורם המכיר לאשר את החלטתו, לשנותה או לבטלה.

יצוין כי בחינה מחודשת נדרשת למשל עקב מצבים שעלו בעבר שבהם התברר כי קביעות בקשר לעניינים כגון קיום המוגבלות, התבססו על מידע שגוי או מוטעה, או שחל שינוי מהותי במצבו של האדם ביחס למצבו במועד שבו נקבע כי הוא אדם עם מוגבלות. בהקשר זה יצוין כי מצבו של האדם אינו בהכרח סטטי ויכול להשתנות לאורך שנות חייו ומצבי חייו וזאת בייחוד לנוכח כך ששירותי הרווחה לאנשים עם מוגבלות ניתנים לטווח ארוך ולעיתים לאורך שנים רבות.

מוצע כי לאחר גמר מלאכתו של הגורם המאבחן, אם האדם המאובחן או נציגו הסכים לכך יעביר הגורם המאבחן את תוצאות האבחון והערכת רמת התמיכה (אם נערכה), לגורם המכיר. נוסף על כך, חומרים אלה יכולים להיות מועברים לגורם המכיר על ידי האדם המאובחן עצמו או נציגו, או על ידי הגורם המטפל, בכפוף להסכמת האדם המאובחן או נציגו. מלבד החומר האמור, יכול האדם המאובחן עצמו, נציגו או הגורם המטפל להביא כל טיעון או חומר מטעמו לפני הגורם המכיר, בטרם שיקבל את החלטותיו לגביו.

סעיף 14 מוצע לקבוע כי לאחר גמר הבירור, רשאי הגורם המכיר להכיר באדם שעניינו הובא לפניו כאדם עם מוגבלות ובזכאותו לשירותי רווחה וכן לקבוע את רמת התמיכה שלה הוא זקוק.

סעיף 15 מוצע לקבוע כי הגורם המכיר יהיה רשאי לבחון מחדש את החלטות הקודמות בעניין ההכרה, הן על פי בקשתו של האדם המאובחן, נציגו או הגורם

(ג) הגורם המכיר יקבל את החלטתו בבחינה המחודשת לאחר שנתן לאדם עם מוגבלות שעניינו הובא לפניו, לנציגו או לגורם המטפל, הזדמנות נאותה להביא את טענותיו לפניו ולמסור לו כל חומר מטעמו.

(ד) בהחלטתו בבחינה המחודשת רשאי הגורם המכיר לאשר את החלטתו, לשנותה או לבטלה.

16. כדי לקבל את החלטתו כאמור בסעיפים 14 ו-15, רשאי הגורם המכיר להחליט –

(1) להחזיר את העניין לגורם המאבחן או לגורם מאבחן אחר, כדי שיערוך בדיקות נוספות וישוב ויקבע לפי תוצאותיהן את האבחון;

(2) להורות לאדם עם מוגבלות או לאדם המבקש הכרה, לנציגו או לגורם המטפל, על השלמת מידע, לרבות המצאת חומרים.

17. הגורם המכיר ימסור את החלטתו לפי סעיפים 14, 15 ו-16 לאדם עם המוגבלות, לנציגו ולגורם המטפל, בסמוך למועד קבלת ההחלטה.

פרק ו': שירותי רווחה מותאמים

18. אדם עם מוגבלות זכאי לקבל שירותי רווחה שהותאמו לו לפי סעיף 19, מתוך היקף שירותי הרווחה שנקבעו לרמת התמיכה שלה הוא זכאי, כולם או חלקם, בהתאם לעקרונות האמורים בסעיף 3 ובכפוף למסגרת המימון כאמור בפרק ט' (בפרק זה – שירותי רווחה מותאמים).

19. (א) שירותי רווחה מותאמים יינתנו לאדם עם מוגבלות לפי תוכנית מענים אישית או לפי הסדר אחר שיקבע השר, והכול בהתאם להוראות שיקבע השר.

(ב) שירותי רווחה מותאמים יאושרו בידי מינהל המוגבלויות או המחלקה לשירותים חברתיים, כפי שיקבע השר.

(ג) בסעיף זה, "תוכנית מענים אישית" – תוכנית המגובשת בידי אדם עם מוגבלות ונציגו, יחד עם הגורם המטפל או עם נציג מינהל המוגבלויות, לפי העניין, שבה ייקבעו שירותי הרווחה המותאמים שזכאי לקבל האדם עם המוגבלות, והכול בהתאם להוראות שיקבע השר.

ד ב ר י ה ס ב ר

מדובר בשירותי רווחה מסוימים שיינתנו לאדם עם מוגבלות מתוך היקף שירותי הרווחה שנקבע לרמת התמיכה שאליה הוא משתייך, כולם או חלקם.

לאחר קביעת הגורם המכיר שהאדם שעניינו הובא לפניו הוא אדם עם מוגבלות אשר זכאי לשירותי רווחה, וכן לאחר קביעת רמת התמיכה שלה הוא זקוק, ייקבעו לאדם האמור שירותי רווחה מותאמים שהם שירותי הרווחה המסוימים שיינתנו לאדם הנ"ל. שירותי רווחה מותאמים כאמור יינתנו לאדם עם מוגבלות באמצעות תוכנית מענים אישית כמקובל היום או בדרך אחרת, על ידי הרשות המקומית או על ידי משרד הרווחה או מי מטעםם ובאישורם, והפירוט של ההסדר ייקבע בתקנות.

סעיף 16 כדי לקבל החלטה בעניין ההכרה או בעניין הבחינה המחודשת לפי פרק זה, רשאי הגורם המכיר להחזיר את העניין לגורם המאבחן או לגורם מאבחן אחר, כדי שיערכו בדיקות נוספות וישובו ויערכו לפי תוצאותיהם את האבחון, או יורו על השלמת מידע, לרבות השלמת חומרים.

סעיף 17 מוצע לקבוע כי הודעה על החלטת הגורם המכיר לפי סעיפים 14, 15 ו-16 המוצעים תימסר לאדם עם מוגבלות, לנציגו ולגורם המטפל, בסמוך למועד קבלת ההחלטה.

פרק ו'

סעיפים בסעיף זה מוצע לקבוע את זכותו של אדם עם מוגבלות לשירותי רווחה בהתאם לעקרונות המפורטים בסעיף 3 ובכפוף למסגרת מקורות המימון, המותאמים לו באופן פרטני, בהתאם לרמת התמיכה שנקבעה לו.

אדם עם מוגבלות שאינה מוגבלות שכלית-התפתחותית או אדם המבקש הכרה במוגבלות שאינה מוגבלות שכלית-התפתחותית, הרואה את עצמו נפגע מהחלטה של גורם מכיר לפי הוראות פרק ה' או מהחלטה של מינהל המוגבלויות או המחלקה לשירותים חברתיים בעניין אישור שירותים מותאמים לפי סעיף 19(ב), או נציגו, רשאי לערור עליה לפני ועדת ערר לפי הוראות חוק שירותי הסעד, ויחולו לעניין זה הוראות לפי חוק שירותי הסעד בשינויים המחויבים ובשינויים אלה:

ד ב ר י ה ס ב ר

פרק ז'

שירותי רווחה מותאמים ייקבעו יחד עם הגורם המטפל או יחד עם נציג מינהל מוגבלויות שבמשרד הרווחה, או מי מטעמם, ובאישורם של הרשות המקומית או של משרד הרווחה. נוסף על כך, בהסדרי הגורם המכיר שיפורטו בתקנות שיותקנו לפי החוק המוצע, במקרים מתאימים שבהם קיים אבחון של המוגבלות של גורם שלטוני אחר, יהיה ניתן לקבוע שהגורם המטפל, כגון העובד הסוציאלי המטפל ברשות המקומית, ישמש גם כגורם המכיר.

לנוכח המורכבות המפורטת לעיל, יש צורך לקבוע שני הסדרים אודות הגשת עררים על החלטות של הגורמים השונים שמקבלים החלטות במסגרת התהליך של מתן שירותי רווחה לאנשים עם מוגבלות לפי החוק המוצע.

באשר להחלטות שיינתנו לגבי אנשים עם מוגבלות שאינה מוגבלות שכלית-התפתחותית, כגון החלטות שיינתנו על ידי הגורם המכיר בעניין ההכרה באדם שמבקש הכרה כאדם עם מוגבלות הובאי לשירותי רווחה, או בעניין רמת התמיכה שלה הוא זקוק, או החלטות בקשר למתן שירותי רווחה מותאמים לפי פרק ו', ההסדר של ערר יהיה לפי מנגנון הערר הקיים בחוק שירותי הסעד, התשי"ח-1958 (להלן – חוק שירותי הסעד) (סעיף 20 המוצע, כפי שיפורט להלן).

בנוגע להחלטות שיינתנו לגבי אנשים עם מוגבלות שכלית-התפתחותית, אם מדובר בהגשת ערר על החלטת ועדת האבחון לפי החוק המוצע כגורם מכיר או כגורם שקובע סוגים של שירותי רווחה מותאמים או שירותי רווחה מותאמים מסוים במסגרת החלטתה בעניין דרכי טיפול לפי סעיף 7(א) לחוק הסעד, יהיה רשאי האדם שעניינו נדון לפני ועדת אבחון ונציגו להגיש ערר לוועדת הערר שכבר קיימת לפי חוק הסעד וזאת לפי ההוראות של החוק האמור (סעיף 21 המוצע, כפי שיפורט להלן). לעומת זאת, אם מדובר במצב שבו חולק האדם עם מוגבלות שכלית-התפתחותית או נציגו על החלטת הגורם המטפל בעניין החלטה על שירותי רווחה מותאמים מסוימים בעבורו שניתנה במסגרת דרכי טיפול שנקבעו על ידי ועדת אבחון, רשאים הוא או נציגו להגיש פניה לוועדת אבחון שתכריע במחלוקת במסגרת סמכותה לקבוע דרכי טיפול לפי חוק הסעד (סעיף 21 המוצע, כפי שיפורט להלן).

סעיף 20 מוצע להסמיך ועדת ערר לפי חוק שירותי הסעד, לדון בערר שהוגש על ידי אדם עם מוגבלות שאינה מוגבלות שכלית-התפתחותית או נציגו, הן לגבי

עקב הצורך הרחוק לחוקק את החוק המוצע, והעדר האפשרות בשלב זה לשלב באופן מלא את חוק הסעד שמסדיר מתן שירותי רווחה לאנשים עם מוגבלות שכלית-התפתחותית, בשל, בין השאר המורכבות הכרוכה בהסדר הפילי ובהסדרי ההגנה הקבועים בו, הוחלט להשאיר לפי שעה את חוק הסעד בתוקף, יחד עם ביצוע התאמות מזעריות בו שיאפשרו את החיבור שלו ושל אוכלוסיית אנשים עם מוגבלות שכלית-התפתחותית, לחוק המוצע. לפיכך, כאשר יפורטו הסדרי הגורם המאבחן והגורם המכיר בתקנות שיותקנו לפי החוק המוצע, תשמש ועדת האבחון של חוק הסעד כגורם מאבחן וגם כגורם מכיר לגבי אנשים עם מוגבלות שכלית-התפתחותית וזאת בהתאם לתפקידיה שנקבעו בחוק הסעד. יצוין כי בהתאם להוראות חוק הסעד, קובעת ועדת האבחון אם אדם שעניינו הובא לפניו הוא אדם עם מוגבלות שכלית-התפתחותית, ואם היא מוצאת שהוא אכן אדם עם מוגבלות שכלית-התפתחותית, מהן דרכי הטיפול בו. לפי התיקונים לחוק הסעד שמופיעים בסעיף 40 המוצע, ועדת האבחון, במסגרת קביעת דרכי טיפול, אף תקבע את סוגי השירותים המותאמים שאדם עם מוגבלות שכלית-התפתחותית יהיה זכאי לקבל, לפי החוק המוצע ואף תוכל לקבוע שירותים מותאמים מסוימים במידת הצורך, כגון במצב שבו יש חילוקי דעות בין אדם עם מוגבלות שכלית-התפתחותית ונציגו לבין הגורם המטפל בנושא שירותי הרווחה המותאמים המסוימים שהאדם הנ"ל אמור לקבל לפי פרק ו' של החוק המוצע. לאחר מתן החלטותיה של ועדת האבחון בעניינים אלה, ההחלטות יועברו לגורם המטפל לצורך יישומן לפי הוראות החוק המוצע, בקשר לקביעת שירותי הרווחה המותאמים לאותו אדם ובאישור הרשות המקומית, בדומה להסדר שיחול על חלק ניכר של אוכלוסיית אנשים עם מוגבלות הזכאית לשירותי רווחה לפי החוק המוצע, כגון באמצעות תוכנית מענים אישית.

יצוין כי התהליך המתואר לעיל יפורט בתקנות שיותקנו לפי החוק המוצע, בדומה לכל שאר אוכלוסיות של אנשים עם מוגבלות הזכאים לקבל שירותי רווחה לפי החוק המוצע.

כפי שהוזכר לעיל בדברי ההסבר לפרק ו' המוצע, לגבי אנשים עם מוגבלות הזכאים לשירותי רווחה לפי החוק המוצע, שאינם אנשים עם מוגבלות שכלית-התפתחותית,

- (1) במקום העובד הסוציאלי האמור בסעיף 2(ה)3 לחוק שירותי הסעד, רשאי השר למנות איש מקצוע שהוא בעל ניסיון של שבע שנים לפחות בתחום המוגבלויות, שאינו עובד משרד הרווחה ואינו עובד רשות מקומית;
- (2) במקום האמור בסעיף 2(ו) ו-1(ח) לחוק שירותי הסעד, יקראו "בערר לפי סעיף זה, מוסמכת ועדת הערר לקבל את החלטתה לפי הוראות סעיף 37 לחוק בתי דין מינהליים";
- (3) בסעיף 2(ט) לחוק שירותי הסעד, אחרי פסקה (2) יקראו:

"(3) לבית משפט לעניינים מינהליים יהיו הסמכויות הנתונות לבית משפט מחוזי לפי סעיף 28(ד) ו-1(ה) לחוק בתי דין מינהליים";
- (4) על אף האמור בסעיף 2(ה)1 לחוק שירותי הסעד וסעיף 26(ג) לחוק בתי דין מינהליים, ועדת הערר רשאית לדון ולהחליט בערר על פי טענות וראיות שהוגשו בכתב בלבד, גם אם ביקש העורר או נציגו לטעון בעל פה, אם מצאה שאין בכך כדי לפגוע בעשיית צדק בעניינו של העורר.

ד ב ר י ה ס ב ר

כאשר ועדת הערר דנה בערר על החלטה בעניין מתן טיפול סוציאלי, היא רשאית לדחות את הערר ולאשר את החלטה שעוררים עליה או לחייב את המחלקה לשירותים חברתיים לבדוק שוב את בקשת העורר לפי הוראות שתינתן או גם בלא הוראות.

לנוכח המורכבות המפורטת לעיל ומאחר שבהקשר של עררים על החלטות שיתקבלו לפי החוק המוצע, מדובר בהחלטות הקשורות לזכויות שמעוגנות באופן מפורש בחוק המוצע, וכדי לתת לוועדות הערר לפי חוק שירותי הסעד שידונו בהחלטות שיתקבלו לפי החוק המוצע, את כל הכלים הנדרשים כדי לאפשר להן למלא את תפקידן כראוי, מוצע להסמיך את ועדות הערר שידונו בעררים על החלטות שיתקבלו לפי החוק המוצע, לקבל את החלטותיהן בהתאם לסמכויות שכבר מעוגנות בסעיף 37 לחוק בתי דין מינהליים כמפורט לעיל;

(3) באשר לסמכות לכפות התייצבות של עדים שהוזמנו לדיון לפני ועדת הערר, מוצע לקבוע כי הסמכויות הנתונות לבית משפט המחוזי בנושא זה לפי סעיף 28(ד) ו-1(ה) לחוק בתי דין מינהליים, יינתנו לבית משפט לעניינים מינהליים וזאת בשל מעמדו בכל הקשור לעררים שיוגשו לוועדות הערר לפי חוק שירותי הסעד;

(4) על פי ההסדרים הקיימים בוועדות הערר לפי חוק שירותי הסעד, הכלל הוא שבעל דין שמופיע לפניו זכאי להעלות את טיעונו בעל פה. כדי לייצל את ההליכים שמתנהלים לפני ועדות הערר הנ"ל, מוצע להסמיך את ועדות הערר לפי חוק שירותי הסעד שידונו בעררים על החלטות שיתקבלו לפי החוק המוצע, להחליט לדון בעררים כאמור על פי טענות וראיות שהוגשו בכתב בלבד, גם אם ביקש העורר או נציגו לטעון בעל פה, וזאת בתנאי שהיא מצאה שאין בכך כדי לפגוע בעשיית צדק בעניינו של העורר.

ההחלטה שהתקבלה לגבי על ידי הגורם המכיר לפי פרק ה' המוצע, והן לגבי ההחלטה שהתקבלה לגבי בידי מינהל מוגבלויות במשרד הרווחה או המחלקה לשירותים חברתיים, בעניין אישור שירותי רווחה מותאמים לפי פרק ו' המוצע.

כמו כן מוצע להחיל את ההוראות לפי חוק שירותי הסעד על ערר כאמור, בשניונים המחויבים ובשינויים נוספים כמפורט להלן:

(1) בהרכב ועדת הערר שתדון בערר לפי החוק המוצע, במקום עובד סוציאלי שמשמש כחבר הוועדה בהרכבה הרגיל לפי סעיף 2(ה)3 לחוק שירותי הסעד, רשאי השר למנות לחבר הוועדה איש מקצוע שהוא בעל ניסיון של שבע שנים לפחות בתחום המוגבלויות ושאינו עובד משרד הרווחה או עובד הרשות המקומית.

יצוין כי השינוי בהרכב ועדת הערר המתואר לעיל נדרש כדי להתאים את הרכב הוועדה למהות העררים שיוגשו אליה לפי החוק המוצע בקשר למתן שירותי רווחה לאנשים עם מוגבלות;

(2) על פי סעיף 37 של חוק בתי דין מינהליים, התשנ"ב-1992 (להלן - חוק בתי דין מינהליים), ועדת הערר מוסמכת לאשר את ההחלטה שעליה עוררים, לשנותה, לבטלה ולקבל החלטה אחרת במקומה או להחזיר את העניין עם הוראות לרשות שהחליטה.

יצוין כי למרות שחוק בתי דין מינהליים הוחל גם על ועדות ערר לפי חוק שירותי הסעד, על פי חוק שירותי הסעד הקיים, כאשר ועדת הערר דנה בערר על החלטה בעניין מתן סעד היא רשאית לדחות את הערר ולאשר את ההחלטה שעוררים עליה, לשנותה, לבטלה או לחייב את המחלקה לשירותים חברתיים לבדוק שוב את בקשת העורר לפי הוראות שתינתן וגם בלא הוראות. לעומת זאת,

21. ערר של אדם עם מוגבלות שכלית-התפתחותית או אדם עם מוגבלות שכלית-התפתחותית
- (א) אדם עם מוגבלות שכלית-התפתחותית או אדם המבקש להיות מוכר כאדם עם מוגבלות שכלית-התפתחותית, הרואה את עצמו נפגע מהחלטה של ועדת אבחון לפי סעיפים 7(א) ו-7א לחוק הסעה, או נציגו, רשאי לערור עליה לפני ועדת ערר לפי הוראות חוק הסעה.
- (ב) אדם עם מוגבלות שכלית-התפתחותית הרואה את עצמו נפגע מהחלטה של המחלקה לשירותים חברתיים לפי סעיף 19, רשאי להביא את העניין לפני ועדת אבחון, לצורך הכרעתה לפי הוראות חוק הסעה.
- פרק ח': פיקוח**
22. מינוי מפקחים וסמכויותיהם
- השר רשאי למנות, מקרב עובדי משרדו, מפקחים, שיהיו נתונים להם הסמכויות לפי פרק זה, כולן או חלקן, לשם פיקוח על ביצוע הוראות לפי חוק זה, בידי כל אחד מאלה:
- (1) גורם מאבחן הנותן שירותי אבחון למשרד הרווחה;
 - (2) גורם מכיר שאינו עובד המדינה;
 - (3) גורם מטפל;
 - (4) נתני שירותי רווחה בתחומים המנויים בתוספת.
23. תנאים למינוי מפקח
- למפקח כאמור בסעיף 22 ימונה מי שמתקיימים בו כל אלה:
- (1) הוא לא הורשע בעבירה אשר מפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה הוא אינו ראוי, לדעתי השר, לשמש מפקח;
 - (2) הוא קיבל הכשרה מתאימה בתחום הסמכויות שיהיו נתונות לו לפי פרק זה, כפי שהורה השר, לתפקיד הפיקוח שיוטל עליו.
 - (3) הוא עומד בתנאי כשירות נוספים, כפי שהורה השר.
24. הודעה על מינוי מפקח לפי פרק זה תפורסם ברשומות.
25. לשם ביצוע תפקידיו לפי פרק זה רשאי מפקח –

ד ב ר י ה ס ב ר

- סעיף 21** מוצע לקבוע כי אדם עם מוגבלות שכלית-התפתחותית, או אדם שמבקש הכרה כאדם עם מוגבלות שכלית-התפתחותית, הרואה את עצמו נפגע מהחלטה של ועדת אבחון במסגרת תפקידה כגורם מכיר או כגורם שקובע סוגים של שירותי רווחה מותאמים או שירותי רווחה מותאמים מסוים במסגרת החלטה בעניין דרכי טיפול לפי סעיף 7(א) לחוק הסעה, ונציגו, רשאי לערור על החלטות אלה לפני ועדת ערר לפי הוראות חוק הסעה.
- כמו כן מוצע לקבוע כי אדם עם מוגבלות שכלית-התפתחותית, הרואה את עצמו נפגע מהחלטה של המחלקה לשירותים חברתיים בעניינו לפי פרק ו' (כלומר החלטה בעניין אישור שירותי הרווחה המותאמים המסוימים שהאדם עם מוגבלות שכלית-התפתחותית אמור לקבל במסגרת קביעת דרכי הטיפול בו כאמור בסעיף 7(א) לחוק הסעה), ונציגו, רשאי להביא את העניין לפני ועדת אבחון לצורך הכרעתה במסגרת סמכותה להכריע בנושא דרכי הטיפול לפי הוראות חוק הסעה.
- פרק ח'**
- סעיף 22** כדי לפקח על מתן שירותי רווחה לפי החוק המוצע, מוצע להסמיך את השר למנות מפקחים שיפקחו על גורם מאבחן הנותן שירותי אבחון למשרד
- על גורם מכיר שאינו עובד המדינה, על גורם מטפל ועל נתני שירותי רווחה בתחומים המנויים בתוספת. יצוין כי מפקחים אלו יפקחו על נושאים מגוונים הקשורים למתן שירותי רווחה, ולפיכך אנשי המקצוע שימונו לתפקיד יוכלו להיות ממקצועות שונים, בהתאם לתחומים השונים שעליהם הם יצטרכו לפקח.
- סעיף 23** מוצע לקבוע את התנאים למינוי מפקח כגון דרישות העדר הרשעה בעבירה, אשר מפאת מהותה, חומרתה, או נסיבותיה אין הוא ראוי לשמש כמפקח, או דרישת הכשרה מתאימה הקשורה לתפקיד או תנאי כשירות נוספים כפי שיוורה השר.
- סעיף 24** מוצע לקבוע כי הודעה על מינוי מפקח לפי החוק המוצע תפורסם ברשומות.
- סעיף 25** לצורך ביצוע תפקידים מוצע להסמיך את המפקחים לקבל מידע ומסמכים רלוונטיים מכל אדם כדי להבטיח את ביצוע הוראות החוק המוצע (וחובה על האדם האמור למסור את הידיעה והמסמכים האמורים למפקח), לדרוש תיקון ליקויים והמצאת אישורים וכן להיכנס לכל מקום שקשור למתן שירותי רווחה לפי חוק זה, לרבות לכלי תחבורה כשהוא ניהי, ולערך בו

(1) לדרוש מכל אדם למסור לו את שמו ומענו ולהציג לפניו תעודת זהות או תעודה רשמית אחרת המזהה אותו;

(2) לדרוש מכל אדם הנוגע בדבר למסור לו ידיעה ומסמכים שיש בהם כדי להבטיח את ביצוען של הוראות חוק זה או להקל את ביצוען; בפסקה זו, "מסמך" – לרבות פלט כהגדרתו בחוק המחשבים, התשנ"ה-1995⁹;

(3) לדרוש בכתב ממי שמספק שירותי רווחה מכוח חוק זה, לתקן ליקויים שמצא, באופן ובזמן שהורה בדרישה ולהמציא אישורים על כך כפי שידרוש;

(4) להיכנס למקום שיש לו יסוד להניח שהוא מספק שירותי רווחה, לרבות לכלי תחבורה כשהוא נייח, ובלבד שלא ייכנס למקום המשמש למגורים, אלא על פי צו של בית משפט.

26. זיהוי מפקח לא יעשה שימוש בסמכויות הנתונות לו לפי פרק זה, אלא בעת מילוי תפקידו ובהתקיים שניים אלה:

(1) הוא עונד באופן גלוי תג המזהה אותו ואת תפקידו;

(2) יש בידו תעודה החתומה בידי השר, המעידה על תפקידו ועל סמכויותיו, שאותה יציג לפי דרישה.

27. סמכויות פיקוח של משרד הרווחה אין בהוראות פרק זה כדי לגרוע מסמכויות הפיקוח הנתונות למשרד הרווחה לפי כל דין, לרבות לפי חוק הפיקוח על מעונות, התשכ"ה-1965¹⁰, וחוק מעונות יום שיקומיים.

פרק ט': מימון שירותי רווחה

28. הגדרות – פרק ט' – בפרק זה –

"אזור" – כהגדרתו בסעיף 378 לחוק הביטוח הלאומי;

"חוק יסודות התקציב" – חוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985¹¹;

"חוק תקציב שנתי" – כהגדרתו בחוק יסודות התקציב;

"תקופה ראשונה" – מיום תחילתה של שנת הכספים שלאחר יום פרסומו של חוק זה ועד לתום שנת הכספים שבה נקבעה בחוק התקציב השנתי התוספת התקציבית המרבית הקבועה בסעיף 29(א)(1);

"תקופה שנייה" – התקופה שתחילתה בתום התקופה הראשונה ואילך;

"תקציב הבסיס" – תקציב שירותי רווחה שנקבע בחוק התקציב השנתי לשנת הכספים 2022, התשפ"ב-2021¹²;

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 27 מוצע להבהיר כי סמכויות הפיקוח המוצעות בפרק זה נועדו להוסיף על סמכויות הפיקוח הנתונות למשרד הרווחה לגבי אוכלוסיות מסוימות של אנשים עם מוגבלות מכוח חקיקה קיימת, ולא לגרוע מהן.

פרק ט'

סעיף 28 מוצע לקבוע מונחים שונים שמשמשים בהם בפרק מוצע זה.

ביקורת כנדרש, זאת מלבד מקום המשמש למגורים, שאליו ניתן להיכנס רק על פי צו של בית משפט. יובהר כי אין הכוונה למקום המשמש למגורים שהוא חלק משירותי דיור טיפוליים-שיקומיים הניתנים במסגרת מתן שירותי רווחה.

סעיף 26 בדומה לחקיקה המקובלת בתחום הפיקוח, מוצע גם כאן לקבוע כי מפקח לא ישתמש בסמכויותיו לפי פרק זה אלא לאחר שהודעה כמוצע בסעיף זה.

⁹ ס"ח התשנ"ה, עמ' 366.

¹⁰ ס"ח התשכ"ה, עמ' 48.

¹¹ ס"ח התשמ"ה, עמ' 60.

¹² ס"ח התשפ"ב, עמ' 578.

"תקציב קובע" – תקציב הבסיס בצירוף התוספת התקציבית המרבית הקבועה בסעיף 29(א1);

"תקציב משרד הרווחה למתן שירותי רווחה" – הסכומים הקבועים בחוק תקציב שנתי בעבור משרד הרווחה המיועדים למתן שירותי רווחה לאנשים עם מוגבלות שעוגנו בהוראות חוק זה ואינם מעוגנים בחקיקה ובהסדרים אחרים, לרבות שירותים כאמור בעבור ישראלים המתגוררים באזור, לפי הסדר שנקבע בדין האזור;

"תקציב משרד הרווחה למתן שירותי רווחה בשנה קודמת" – תקציב משרד הרווחה למתן שירותי רווחה בשנת הכספים הקודמת לשנת הכספים שלגביה נקבע התקציב;

"שינויים שנעשו לפי סעיף 11 לחוק יסודות התקציב" – שינויים שנעשו לפי סעיף 11 לחוק יסודות התקציב, בתקציב משרד הרווחה למתן שירותי רווחה בשנה קודמת. סך הסכומים שיתקצבו בחוק תקציב שנתי לצורך מימון העלויות הכרוכות במתן שירותי רווחה לפי חוק זה ולפי הסדר שנקבע בדין האזור למתן שירותי רווחה בעבור ישראלים, יהיו:

מסגרת המימון של שירותי הרווחה 29.

(1) תקציב משרד הרווחה למתן שירותי רווחה אשר ייקבע לפי הוראות אלה:

(א) בתקופה הראשונה – התקציב השנתי יהיה בסכום של תקציב הבסיס בתוספת שני אלה:

(1) תוספת תקציבית של 400 מיליון שקלים חדשים מדי שנה למשך 5 שנים ועד לתוספת תקציבית מרבית בסך של 2 מיליארד שקלים חדשים;
(2) אם הסכימו לכך שר הרווחה ושר האוצר – שינויים שנעשו לפי סעיף 11 לחוק יסודות התקציב;

(ב) בתקופה השנייה – התקציב השנתי יהיה בסכום של תקציב משרד הרווחה למתן שירותי רווחה בשנה קודמת, בתוספת שני אלה:

ד ב ר י ה ס ב ר

בעלות מימון שירותי הרווחה, בהתאם למצב הקיים במועד חקיקת חוק זה. יצוין כי מקורות המימון האמורים לעיל לא יכללו תקציבים הקשורים לחקיקה ולהסדרים אחרים, כגון תקציבי חוק הסעה, חוק מעונות יום שיקומיים, התש"ס-2000 (להלן – חוק מעונות יום שיקומיים), וכן תקציבים מכוח הסדרים כגון הסכם דמי תקשורת לחירשים. עוד מובהר כי אין בהוראות אלה כדי לגרוע מהוראות חוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985.

כמו כן מוצע להתאים את מסגרת מקורות המימון לקצב מימוש הוראות החוק, כך שאם משרד הרווחה בשנה מסוימת לא מימש את מלוא התוספת התקציבית שניתנה לו בשנה זו ונותרה יתרה, תופחת יתרת תקציב זו שלא מומשה, מהתוספת התקציבית המובטחת לו לשנה העוקבת. תוספת זו תוחזר למשרד הרווחה בשנה שבה ימומש התקציב במלואו.

סעיפים מוצע לקבוע את מסגרת המימון בעבור יישומם 29 עד 32 של החוק והתקנות שיתקנו מכוחו, כפי שתעוגן בחוק תקציב שנתי, לרבות בעבור מתן שירותי רווחה לישראלים המתגוררים באזור, כהגדרתו בסעיף 378 לחוק הביטוח הלאומי. במסגרת זאת, מוצע לקבוע תוספת בסך של 2 מיליארד שקלים חדשים על גבי התקציב הקבוע בחוק התקציב השנתי, התשפ"ב-2021, בעבור שירותי הרווחה הקבועים במסגרת חוק זה, אשר תינתן באופן הדרגתי. לאחר השלמת מתן התוספת התקציבית האמורה, כדי למנוע שחיקה במתן שירותי הרווחה במהלך השנים, מוצע לקבוע מנגנון ערכון תקציבי בעד גידול דמוגרפי. לצד זאת, אם יהיו שינויים בעלות מתן שירותי הרווחה, רשאי שר הרווחה, בהסכמת שר האוצר, לעדכן את תקציב שירותי הרווחה בהתאם למרכיבי העלות של שירותים אלה.

לסכומים אלה ייווספו תקציבים שייקבעו בחוק התקציב השנתי וכן שיעורי השתתפות הרשויות המקומיות

- (1) תוספת תקציבית של מכפלת התקציב הקובע במקדם הגידול הדמוגרפי; השר, בהסכמת שר האוצר, רשאי לעדכן בצו את מקדם הגידול הדמוגרפי; לעניין זה, "מקדם גידול דמוגרפי" – 3%;
- (2) אם הסכימו לכך שר הרווחה ושר האוצר – שינויים שנעשו לפי סעיף 11 לחוק יסודות התקציב;
- (2) הסכומים הקבועים בחוק תקציב שנתי שמקורם בהשתתפות של רשות מקומית, לרבות רשות מקומית באזור, במימון העלויות של שירותי הרווחה שיינתנו לאנשים עם מוגבלות, בהתאם לשיעור השתתפות הנוהג במועד פרסומו של חוק זה ובהתאם להוראות לפי חוק שירותי הסעד, לרבות בעניין הנשיאה בהוצאות וקביעת מקום מגוריו של האדם;
- (3) סכומים נוספים, אם ייקבעו.
30. השר, בהסכמת שר האוצר, יעדכן החל בתקופה השנייה ואילך את תקציב משרד הרווחה למתן שירותי רווחה בחוק תקציב שנתי, אם התקיימו שינויים הכרוכים בעלות מתן השירותים, ובהתאם למרכיבי העלות של שירותים אלה.
31. (א) בסעיף זה, "תוספת תקציבית" – כל אחד מאלה:
- (1) תוספת תקציבית של 400 מיליון שקלים חדשים מדי שנה לפי הוראות סעיף 29(א)(1);
- (2) מכפלת התקציב הקובע במקדם הגידול הדמוגרפי לפי הוראות סעיף 29(ב)(1);
- (3) סכום העדכון לפי הוראות סעיף 30.
- (ב) על אף האמור בפרק זה, נותרה בתום שנת כספים מסוימת (בסעיף זה – שנת הבסיס) תוספת תקציבית שלא מומשה (בסעיף זה – יתרת תקציב), יחולו הוראות אלה:
- (1) יתרת התקציב תופחת מהתוספות התקציביות הקבועות לשנת הכספים שלאחר שנת הבסיס (בסעיף זה – השנה העוקבת) ועד לשנת הכספים שבה תיווסף היתרה כאמור בפסקה (2);
- (2) החל מהשנה העוקבת, אם בשנת כספים מסוימת מומש במלואו תקציב משרד הרווחה למתן שירותי רווחה, תיווסף יתרת התקציב של שנת הבסיס לתקציב השנתי של שנת הכספים שלאחריה.
32. אין בהוראות פרק זה כדי לגבור על חוק יסודות התקציב.
- פרק י': הוראות שונות
33. אדם שהגיע אליו מידע לפי הוראות חוק זה תוך כדי מילוי תפקידו או במהלך עבודתו, ישמרנו בסוד, לא יגלה אותו לאחר ולא יעשה בו כל שימוש, אלא לפי הוראות חוק זה או חיקוק אחר או לפי צו של בית משפט או החלטה של ועדת אבחון.

ד ב ר י ה ס ב ר

המוצע, במסגרת עבודתו. בדומה להסדרים אחרים דומים, תישמר סודיותו של המידע האמור אלא אם כן השימוש בו או מסירתו נדרשים לצורך ביצוע החוק המוצע, או אם השימוש בו או מסירתו מותרים על פי דין או על פי החלטת בית משפט או ועדת אבחון.

פרק י'

סעיף 33 בשל מהותו של החוק המוצע, ובדומה להסדרי סודיות שנקבעו בחקיקה דומה אחרת, מוצע בסעיף זה לקבוע חובת סודיות מפורשת שתסדיר את השימוש במידע המגיע לידי כל בעל תפקיד לפי החוק

34. הסכמה, שמיעת עמדה והשתתפות בתהליך
נדרשה לפי הוראות חוק זה הסכמה של אדם עם מוגבלות או של אדם המבקש הכרה, שמיעת עמדתו או השתתפותו בתהליך, ולאדם עם מוגבלות או לאדם המבקש הכרה יש נציג, אך הוא מסוגל בעצמו להסכים, להביע את עמדתו או להשתתף בתהליך, יראו את הדרישה כאמור כמחייבת גם את ההסכמה, שמיעת העמדה או ההשתתפות בתהליך של האדם עם המוגבלות או של האדם מבקש ההכרה, עצמו.
35. מידע על זכויות
המנהל הכללי או מי מטעמו יפעל למתן מידע זמין ונגיש לציבור בכל הנוגע לזכויותיהם של אנשים עם מוגבלות לקבלת שירותי רווחה לפי חוק זה.
36. שירותי רווחה ניסיוניים
השר, או מי שהוא הסמיך לכך, רשאי לאשר הפעלת שירותי רווחה על בסיס ניסיוני לבחינת תועלתם, ובלבד שעלות הפעלתם הכוללת לא תעלה על 5% מהתקציב השנתי של שירותי הרווחה הניתנים לפי חוק זה.
37. שמירת דינים
הוראות חוק זה באות להוסיף על הוראות כל דין ואין בהן כדי לגרוע מזכויות הנתונות לאדם עם מוגבלות לפי כל דין אחר, אלא אם כן נקבע במפורש אחרת בחוק.
38. מעון יום שיקומי
שירות רווחה של מעון יום שיקומי שזכאי לקבל פעוט עם מוגבלות לפי חוק מעונות יום שיקומיים, יינתן לפי חוק מעונות יום שיקומיים בלבד, ולא לפי חוק זה; לענין זה, "פעוט עם מוגבלות" – כהגדרתו בחוק מעונות יום שיקומיים.
39. ביצוע ותקנות
(א) השר ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות בכל ענין הנוגע לביצועו וכן בעניינים אלה:
- (1) הגדרת סוגי המוגבלויות כאמור בהגדרה "מוגבלות" שבסעיף 1;

ד ב ר י ה ס ב ר

חוק מעונות יום שיקומיים בלבד, מתוקף היותו הסדר ספציפי ומשותף בין משרדי הרווחה והבריאות.

סעיף 39 מוצע לקבוע כי השר יהיה ממונה על ביצוע החוק המוצע וכי הוא יהיה רשאי להתקין תקנות בכל הנוגע לביצועו, לרבות בנושאים האלה: הגדרת סוגי המוגבלויות כאמור בהגדרת המונח "מוגבלות" שבסעיף 1 המוצע; מדרג רמות התמיכה לאנשים עם מוגבלות והיקף שירותי הרווחה לכל רמת תמיכה; קביעת גורם מאבחן לכל סוג של מוגבלות, כישוריו וניסיונו והוראות בענין ביצוע דרכי האבחון והערכת רמת התמיכה; קביעת גורם מכיר לכל סוג של מוגבלות, כישוריו וניסיונו והוראות בענין תהליך קבלת החלטותיו, לרבות בחינה מחודשת של החלטות אלה; קביעת ההיקף והאופן של מתן שירותי רווחה מותאמים לאדם עם מוגבלות, לרבות בדרך של תוכנית מענים אישית, או בדרך אחרת.

כמו כן מוצע להסמיך את השר לקבוע כי שירותי רווחה מסוימים יינתנו בדרך של תקצוב אישי. תקצוב אישי הוא שיטה חדשנית למתן שירותי רווחה הנעשית במסגרת תקציבית אישית. מדובר בשיטה שתאפשר את הרחבת הגמישות בצריכת שירותי רווחה על ידי האדם עם המוגבלות וכן את הגברת הבחירה האישית, הגדלת מגוון שירותי הרווחה המוצעים ומתן ביטוי משמעותי לרצונותיו ולבחירותיו של האדם עם המוגבלות. היישום של שיטה חדשנית זאת, לרבות היקפה ואופן הביצוע שלה, ייעשה בהתאם למפורט בתקנות כאמור.

סעיף 34 מוצע לקבוע את החובה לקבל את הסכמתו של אדם עם מוגבלות או של אדם שמבקש הכרה כאדם עם מוגבלות לפי החוק המוצע, לשמוע את עמדתו ולאפשר את השתתפותו בתהליך שנקבע על פי החוק המוצע, גם אם יש לו נציג, וזאת במצב שבו הוא מסוגל להסכים, להביע את עמדתו ולהשתתף בתהליך האמור.

סעיף 35 כדי לסייע במימוש יעיל של החוק, מוצע לקבוע את החובה להנגיש לציבור את המידע הנוגע לזכויותיו של אדם עם מוגבלות לפי חוק זה, ולהבטיח שהוא יהיה זמין.

סעיף 36 כדי לאפשר שיפור מתמיד של שירותי רווחה לאנשים עם מוגבלות, מוצע להסמיך את השר או מי שהוא הסמיך לכך, לאשר הפעלת שירותים ניסיוניים, וזאת לצורך בחינת תועלתם, ובלבד שעלות הפעלת שירותים אלה לא תעלה על 5% מהתקציב השנתי של שירותי הרווחה הניתנים לפי חוק זה.

סעיף 37 מוצע לקבוע כי הוראותיו של החוק המוצע באות להוסיף על זכויותיו של אדם עם מוגבלות לפי כל דין (ובכלל זה, שירותי בריאות, דיור וחינוך, וכן זכויות הניתנות על ידי המוסד לביטוח לאומי) ולא לגרוע מהן, אלא אם כן נקבע במפורש אחרת בחוק, וזאת כדי להבטיח שהחוק ייטיב עם אנשים עם מוגבלות ולא ירע את מצבם.

סעיף 38 מוצע להסדיר את הממשק בין החוק המוצע לבין חוק מעונות יום שיקומיים ולהבהיר כי פעוט הזכאי לשירות של מעון יום שיקומי, יקבל שירות זה לפי

(2) מדרג רמות התמיכה לאנשים עם מוגבלות והיקף שירותי רווחה לכל רמת תמיכה כאמור בסעיף 6;

(3) קביעת הגורם המבחן לכל סוג של מוגבלות, כישוריו וניסיונו, התנאים לביצוע דרכי האבחון והערכת רמת התמיכה, כאמור בפרק ד';

(4) קביעת הגורם המכיר לכל סוג של מוגבלות, כישוריו וניסיונו, תהליך קבלת החלטותיו של הגורם, לרבות בחינה מחודשת של החלטות אלה, כאמור בפרק ה';

(5) קביעת היקף ואופן מתן שירותי רווחה מותאמים לאדם עם מוגבלות, לרבות בדרך של תוכנית מענים אישית או בדרך אחרת, כאמור בפרק ו'; הוראות בעניין זה ייקבעו בהסכמת שר האוצר.

(ב) השר, בהסכמת שר האוצר, רשאי לקבוע, בצו, כי שירותי רווחה בתחומים המנויים בתוספת, כולם או חלקם, יינתנו לאנשים עם מוגבלות, לכולם או לחלקם, באמצעות תקצוב אישי; לעניין זה, "תקצוב אישי" – שיטה למתן שירותי רווחה הנעשית במסגרת תקציבית אישית.

(ג) תקנות כאמור בסעיף זה, למעט תקנות בעניינים המנויים בסעיף קטן (א)(1) ו-(2), יותקנו באישור ועדת העבודה והרווחה של הכנסת ולאחר התייעצות עם נציבות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות כהגדרתה בחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, ועם ארגונים העוסקים בקידום זכויותיהם של אנשים עם מוגבלות שלדעתו של השר נוגעים בדבר.

פרק י"א: תיקונים עקיפים

40. בחוק בתי משפט לעניינים מינהליים, התש"ס-2000¹³, בתוספת השנייה –

תיקון חוק בתי משפט לעניינים מינהליים

(1) בפרט 22, בסופו יבוא "וכן החלטה של ועדת הערר שלפי החוק האמור בערר לפי סעיף 20 של חוק שירותי רווחה לאנשים עם מוגבלות, התשפ"ב-2022";

(2) אחרי פרט 28 יבוא:

"29. ערעור על החלטת ועדת ערר לפי סעיף 10 לחוק הסעד (טיפול באנשים עם מוגבלות שכלית-התפתחותית), התשכ"ט-1969."

ד ב ר י ה ס ב ר

עם מוגבלות ועם ארגונים העוסקים בקידום זכויותיהם של אנשים עם מוגבלות שלדעתו של השר נוגעים בדבר.

פרק י"א

סעיף 40 כדי להתאים את הסדרי הערר השונים המוצעים בפרק ז' המוצע, למצב החדש שייווצר בשל חקיקתו, מוצע לתקן את חוק בתי משפט לעניינים מינהליים, כדי לאפשר הגשת ערעורים על החלטותיהן של ועדות ערר לפי חוק שירותי הסעד וכן של ועדת ערר לפי חוק הסעד, שיינתנו בהתאם לחוק המוצע.

מוצע כי התקנות בעניין שירותים מותאמים אישית ובעניין התקצוב האישי כאמור לעיל, יותקנו על ידי השר בהסכמת שר האוצר.

עוד יצוין כי לפי סעיף 43 המוצע, ההוראות המפורטות לעיל, מלבד ההוראות בעניין התקצוב האישי, יותקנו בתקנות בתוך שנה מיום פרסומו של החוק המוצע.

כמו כן מוצע לקבוע כי התקנות המפורטות לעיל, מלבד בעניינים של הגדרת סוגי המוגבלויות ומדרג רמות התמיכה, יותקנו באישור ועדת העבודה והרווחה של הכנסת ולאחר התייעצות עם נציבות שוויון זכויות לאנשים

¹³ ס"ח התש"ס, עמ' 190.

41. בחוק הסעד (טיפול באנשים עם מוגבלות שכלית-התפתחותית), התשכ"ט-1969 –
(1) בסעיף 1 –

(א) בהגדרה "דרך טיפול", במקום "לרבות סידור חוץ ביתי וסידור יומי" יבוא
"לרבות שירותי רווחה לפי חוק שירותי רווחה לאנשים עם מוגבלות, ובכללם
שירותי רווחה מותאמים כמשמעותם בפרק ו' לחוק האמור";

(ב) אחרי ההגדרה "דרך טיפול" יבוא:

"חוק שירותי רווחה לאנשים עם מוגבלות" – חוק שירותי רווחה לאנשים
עם מוגבלות, התשפ"ב-2022";

(ג) ההגדרות "סידור חוץ ביתי" ו"סידור יומי" – יימחקו;

(ד) אחרי ההגדרה "עובד סוציאלי לפי חוק הסעד (טיפול באנשים עם מוגבלות
שכלית-התפתחותית)" יבוא:

"הגורם המטפל" – כהגדרתו בחוק שירותי רווחה לאנשים עם מוגבלות;

"שירותי רווחה" – שירותי רווחה לפי חוק שירותי רווחה לאנשים עם
מוגבלות, לרבות שירותי רווחה מותאמים;

"שירותי רווחה מותאמים" – כמשמעותם בפרק ו' של חוק שירותי רווחה
לאנשים עם מוגבלות";

(2) אחרי סעיף 4 יבוא:

4א. בלי לגרוע מהוראות סעיף 4(ב), אדם עם מוגבלות שכלית-
התפתחותית, האחראי עליו או הגורם המטפל, רשאים להביא את
עניינו של אדם עם מוגבלות שכלית-התפתחותית לפני ועדת אבחון
כדי שתקבל החלטה לפי סעיפים 7 או 15";

"פנייה
לועדת
אבחון

ד ב ר י ה ס ב ר

כאמור, כדי לאפשר את החיבור הנדרש בין חוק הסעד לבין
החוק המוצע כפי שפורט בפרק ז' המוצע.

לפסקה (2)

כיום הגורם היחיד המוסמך להביא את עניינו של
אדם לפני ועדת האבחון, הוא אך ורק העובד הסוציאלי לפי
חוק הסעד. מוצע להרחיב את מעגל הגורמים המוסמכים
להביא את עניינו של אדם כאמור לפני ועדת אבחון ולכלול
בו, בסעיף 4א המוצע, את האדם עצמו, את האחראי עליו
ואת הגורם המטפל, זאת כדי שוועדת האבחון תקבע אם
האדם שעניינו הובא לפניו הוא אדם עם מוגבלות שכלית-
התפתחותית ואם כן – מהן דרכי הטיפול בו, או כדי לשנות
את דרכי הטיפול בו שכבר נקבעו.

יודגש כי השינוי המוצע נובע מהשינוי בתפיסות
המתקדמות מהשנים האחרונות, שרואות את האדם
במרכז ומייחסות חשיבות לזכותו לנהל את עניינו בעצמו,
ככל יכולתו, ולאפשר לו סיוע מצד הגורמים העיקריים
שמטפלים בו ומכירים אותו ואת צרכיו היטב, כגון בני
משפחתו והגורם המטפל. נוסף על כך, לגורם המטפל ולנציגו
של האדם, ישנם תפקידים חשובים לפי החוק המוצע ואף
מצד זה יש צורך לחבר אותם להוראות חוק הסעד.

סעיף 41 בהמשך לדברי ההסבר שפורטו בפרק ז' המוצע
בעניין הצורך להשאיר בשלב זה את חוק הסעד
בתוקף, תוך חיבורו והתאמתו לחוק המוצע וכדי לאפשר את
החיבור הנדרש, מוצע לתקן את חוק הסעד כפי שיפורט להלן:

לפסקה (1)

לעניין תיקון סעיף 1 לחוק הסעד, מוצע לשנות את
ההגדרה של "דרך טיפול" כך שבמקום המונחים "סידור
חוץ ביתי וסידור יומי" יבוא "שירותי רווחה לפי חוק
שירותי רווחה לאנשים עם מוגבלות, ובכללם שירותי רווחה
מותאמים כמשמעותם בפרק ו' לחוק האמור" וזאת כדי
להתאים את חוק הסעד להסדרים החדשים בחוק המוצע.

כמו כן, מוצע למחוק את ההגדרות "סידור חוץ ביתי"
ו"סידור יומי" בשל הנימוקים המפורטים לעיל.

נוסף על כך, מוצע להוסיף את ההגדרה "גורם מטפל",
שתיאמת את ההגדרה של מונח זה בחוק המוצע, בשל
המעמד שיינתן לגורם המטפל בחוק הסעד, וזאת לצורך
חיבורו לחוק המוצע.

אף מוצע להוסיף הגדרות חדשות של "שירותי רווחה
ושירותי רווחה מותאמים" כהגדרתם בחוק המוצע, וזאת,

(3) בסעיף 7 –

(א) בסעיף קטן (א), במקום "לו ולאחראי עליו" יבוא "לו, לאחראי עליו, לגורם המטפל ולעובד סוציאלי לפי חוק הסעד (טיפול באנשים עם מוגבלות שכלית-התפתחותית), לפי העניין";

(ב) בסעיף קטן (ג), אחרי "ולאחראי עליו" יבוא "ולגורם המטפל ולעובד סוציאלי לפי חוק הסעד (טיפול באנשים עם מוגבלות שכלית-התפתחותית), לפי העניין";

(ג) אחרי סעיף קטן (ג) יבוא:

"(ד) החליטה ועדת האבחון, במסגרת החלטתה בעניין דרכי טיפול כאמור בסעיף קטן (ג), על מתן שירותי רווחה לפי חוק שירותי רווחה לאנשים עם מוגבלות, יינתנו שירותי הרווחה כאמור לפי הוראות פרק ו' לחוק האמור";

(4) בסעיף 4א –

(א) בסעיף קטן (א), במקום "סידור חוץ ביתי או סידור יומי" יבוא "מתן שירותי רווחה" ובמקום "הסידור" יבוא "השירות";

(ב) במקום סעיף קטן (ב) יבוא:

"(ב) בקביעת סוג שירותי הרווחה תינתן ועדת האבחון העדפה למתן שירותים בקהילה";

(ג) בסעיף קטן (ג), במקום "כי דרך הטיפול בו" יבוא "במסגרת החלטתה בעניין דרכי הטיפול בו יינתנו לו שירותי רווחה לפי חוק שירותי רווחה לאנשים עם מוגבלות" ובסיפה, במקום "סידור חוץ ביתי או סידור יומי" יבוא "שירותי רווחה לפי חוק שירותי רווחה לאנשים עם מוגבלות";

(5) בסעיף 8, במקום "האדם עם מוגבלות שכלית-התפתחותית או האחראי עליו" יבוא "האדם עם מוגבלות שכלית-התפתחותית, האחראי עליו, הגורם המטפל, ועובד סוציאלי לפי חוק הסעד (טיפול באנשים עם מוגבלות שכלית-התפתחותית), לפי העניין";

ד ב ר י ה ס ב ר

לפסקה (3)

סוגי שירותי הרווחה המותאמים שהאדם שעניינו הובא בפניה, זכאי לקבל לפי החוק המוצע, וכן יכולה לקבוע שירותי רווחה מותאם מסוים אם עולה צורך בכך.

לפסקה (4)

מוצע להחליף את המונחים "סידור חוץ ביתי ו"סידור יומי" הקבועים בסעיף 7א לחוק הסעד, במונח החדש של "מתן שירותי רווחה לפי החוק המוצע" וזאת בשל הנימוקים שכבר פורטו לעיל.

לפסקה (5)

לפי סעיף 8 לחוק הסעד, כיום רק האדם עם מוגבלות שכלית-התפתחותית או האחראי עליו יכולים להגיש ערר על החלטת ועדת האבחון. מוצע להרחיב את מעגל הגורמים הרשאים להגיש ערר על החלטת ועדת אבחון, כדי לכלול בו גם את הגורם המטפל ואת העובד הסוציאלי לפי חוק הסעד וזאת לנוכח זיקתם בפועל עם ההסדר הקיים.

סעיף 7 של חוק הסעד הקיים מסדיר את הנושא של מתן החלטות בידי ועדת האבחון. אף כאן מוצע להרחיב את המעגל הרלוונטי להסדר הנ"ל, כדי לכלול בו נוסף על העובד סוציאלי לפי חוק הסעד גם את האדם עצמו, את האחראי עליו, ואת הגורם המטפל וזאת בשל הנימוקים שפורטו לעיל.

זאת ועוד, מוצע להבהיר כי אם החליטה ועדת אבחון, במסגרת החלטתה בעניין דרכי הטיפול באדם עם מוגבלות שכלית-התפתחותית שעניינו הובא לפני, על מתן שירותי רווחה לפי החוק המוצע, יינתנו שירותי רווחה כאמור לפי הוראות פרק ו' לחוק המוצע. על ועדת האבחון גם לקבוע במידת הצורך את רמת התמיכה של האדם האמור ואת זכאותו לשירותי רווחה, וכל זה במסגרת תפקידה כגורם מכיר לפי החוק המוצע, כפי שיפורט בתקנות שיוחקנו בעתיד לפי החוק המוצע. כפי שכבר צוין קודם, במסגרת החלטתה בעניין דרכי טיפול, תקבע ועדת האבחון גם את

(6) בסעיף 10, במקום "לאדם עם מוגבלות שכלית-התפתחותית ולאחראי עליו" יבוא "לאדם עם מוגבלות שכלית-התפתחותית, לאחראי עליו, לגורם המטפל ועובד סוציאלי לפי חוק הסעד (טיפול באנשים עם מוגבלות שכלית-התפתחותית), לפי העניין";

(7) בסעיף 15(א), במקום "ורשאי הוא לעשות כן בכל עת על דעת עצמו או לפי בקשת האחראי על אדם עם מוגבלות שכלית-התפתחותית" יבוא "ורשאי הוא, האדם עם מוגבלות שכלית-התפתחותית, האחראי עליו והגורם המטפל, לעשות כן בכל עת".

פרק י"ב: תחילה, תחולה, תקנות ראשונות והוראות מעבר

- תחילה 42. תחילתו של חוק זה בתום שנה מיום פרסומו (להלן – יום התחילה).
- תחולה הדרגתית 43. (א) שירותי רווחה יינתנו בהדרגה במשך תקופה של חמש שנים מיום התחילה, לפי צווים שיקבע השר בהסכמת שר האוצר.
- (ב) צו ראשון לפי סעיף קטן (א) ייקבע עד יום התחילה לפי עקרונות סעיף 3, ובהתאם למאפיין של גיל הזכאי לקבל את שירותי הרווחה ובלא תלות בסוג המוגבלות.
- תקנות ראשונות 44. השר יתקין עד יום התחילה, תקנות בעניינים המנויים בסעיף 38(א).
- הוראות מעבר 45. (א) אדם שהוחלט לגביו בהליך הכרה במינהל מוגבלויות שהוא אדם עם מוגבלות לפני תחילתו של חוק זה, יראו אותו כאדם עם מוגבלות לעניין הוראות חוק זה.
- (ב) אדם שפנה לאבחון לפני יום התחילה, יימשך ביצוע האבחון במקום שבו החל ויראו באבחון כאמור אבחון שנעשה על פי הוראות פרק ד'; נקבע באבחון כאמור כי האדם הוא אדם עם מוגבלות, יחולו לגביו הוראות סעיף קטן (א).

ד ב ר י ה ס ב ר

שיינתנו על ידי השר, בהסכמת שר האוצר, כאשר הצו הראשון ייקבע עד יום התחילה. כמו כן פריסת השירותים שתפורט בצו האמור תיעשה לפי עקרונות החוק המוצע ובהתאם למאפיין גיל וזאת בלא תלות בסוג המוגבלות.

מטרתן של הוראות אלה היא לאפשר את ההיערכות הנדרשת ליישומן של החוק המוצע כראוי ומבעוד מועד.

סעיף 44 לצורך יישומו של החוק המוצע, מוצע לקבוע כי עד ליום תחילתו של החוק יתקין השר תקנות בעניינים המנויים בסעיף 38(א) המוצע.

סעיף 45 מוצע לקבוע הוראות מעבר שבהן יובהר כי אדם שאובחן כאדם עם מוגבלות לפני יום התחילה, יראו אותו כאדם עם מוגבלות כאמור גם אחרי תחילתו של החוק המוצע.

באשר למקרים שבהם החל אבחון של אדם לפני יום התחילה, מוצע לקבוע כי תהליך האבחון האמור יימשך אף אחרי יום התחילה והאבחון ייחשב כאבחון גם על פי החוק המוצע. אם נקבע באבחון כי האדם הוא אדם עם מוגבלות, יראו אותו כאדם עם מוגבלות לפי חוק זה.

עוד מוצע לקבוע כי כל עוד לא נקבעה לאדם עם מוגבלות כאמור רמת התמיכה שלה הוא זקוק על פי החוק המוצע, לא תיפגע זכותו לקבל את שירותי הרווחה שהוא מקבל כבר בפועל או לקבל את שירותי הרווחה הניתנים לאנשים עם מוגבלות באותה עת במקום מגוריו.

לפסקה (6)

סעיף 10 לחוק הסעד נותן זכות לאדם עם מוגבלות שכלית-התפתחותית ולאחראי עליו, להשמיע את דבריהם במסגרת ניהול הערר על החלטת ועדת האבחון. בשל קשרם להליך האמור מוצע לתת זכות כזו אף לגורם המטפל ולעובד הסוציאלי לפי חוק הסעד.

לפסקה (7)

לפי סעיף 15(א) לחוק הסעד, רשאי העובד הסוציאלי לפי חוק הסעד, להביא את עניינו של אדם עם מוגבלות שכלית-התפתחותית לפני ועדת האבחון בכל עת, על דעת עצמו או לפי בקשתו של האחראי על האדם עם מוגבלות שכלית-התפתחותית. כדי להתאים סעיף זה להסדר החדש שכבר פורט לעיל, מוצע להרחיב גם כאן את מאגר הגורמים שרשאים לעשות כן, כדי לכלול בו גם את האדם עם מוגבלות שכלית-התפתחותית עצמו, את האחראי עליו ואת הגורם המטפל.

פרק י"ב

סעיפים 42 ו-43 כדי לאפשר את ההיערכות הנדרשת ליישומן של החוק, מוצע לקבוע את תחילתו של החוק בתום שנה מיום פרסומו (להלן – יום התחילה).

כמו כן, מוצע לקבוע ששירותי רווחה לפי חוק זה יינתנו בהדרגה וזאת במשך תקופה של חמש שנים מיום התחילה. ההחלה ההדרגתית תיקבע באמצעות צווים

(ג) כל עוד לא נקבעה לאדם שחלות עליו הוראות סעיפים קטנים (א) או (ב), רמת התמיכה שלה הוא זקוק לפי הוראות סעיף 6, לא תיפגע זכותו לקבלת שירותי רווחה שניתנו לו או שהיה ניתן לתת לו ערב יום התחילה, ולא יהיה בכך כדי למנוע מכך שיינתנו לו שירותים נוספים מתוך שירותי הרווחה הניתנים לאנשים עם מוגבלות באותה עת במקום מגוריו.

תוספת

(סעיף 5)

התחומים של שירותי הרווחה

- (1) שירותי דיור טיפוליים-שיקומיים, לרבות שירותי תמיכה במגורים עצמאיים ואוטונומיים;
- (2) שירותי פעילות יומית, לרבות שירותי שיקום באמצעות תעסוקה ועיסוק מותאמים;
- (3) שירותי בריאות הניתנים במסגרת שירותי דיור טיפוליים-שיקומיים או במסגרת שירותי פעילות יומית לצורך השילוב במסגרת כאמור;
- (4) שירותי הסעה לפעילות יומית, לרבות ליווי בהסעה;
- (5) תוכניות מעבר ממערכת החינוך למערכת שירותי הרווחה;

דברי הסבר

(3) שירותי בריאות הניתנים במסגרת של שירותי דיור טיפוליים-שיקומיים או במסגרת של שירותי פעילות יומית ואשר נדרשים לצורך השילוב במסגרות אלה. ישנם אנשים עם מוגבלות שיש להם בעיות רפואיות נלוות. כדי לאפשר לאנשים אלה להשתמש בשירותי רווחה הנחוצים להם ולהשתלב במסגרות המפורטות לעיל, יש מצבים שבהם ניתן משרד הרווחה מעטפת בריאותית מסוימת שנקבעת על ידו, לאנשים אלה. יובהר שמדובר בשירותים הניתנים אך ורק במסגרת מערכת שירותי הרווחה ולפי הנחיות משרד הרווחה, ואין בהם כדי לגרוע מזכותו של האדם לממש את זכויותיו בקרב גורמים אחרים, כדוגמת זכויות הניתנות על ידי משרד הבריאות וקופות החולים;

(4) שירותי הסעה לפעילות יומית, לרבות ליווי בהסעה: כדי לאפשר לאנשים עם מוגבלות שאין ביכולתם להגיע בכוחות עצמם למקום שבו ניתנים שירותי רווחה בתחום של שירותי פעילות יומית עקב מצבם, או עקב נסיבות מוצדקות אחרות ולפי כללים הנקבעים על ידי משרד הרווחה, לעיתים מסופקים שירותי הסעה וזאת כדי לאפשר לאנשים עם מוגבלות כאמור לממש את זכותם לצורך שירותי פעילות יומית שנקבעו במסגרת מתן שירותי רווחה מותאמים;

(5) תוכניות מעבר ממערכת החינוך למערכת שירותי הרווחה: בתקופת הילדות, מגיל 3 שנים ומעלה, ככלל עיקר האחריות והמענה שניתן בפועל לילד עם מוגבלות, מסופק על ידי מערכת החינוך. לקראת יציאתו של הילד ממערכת החינוך ומעברו למערכת שירותי הרווחה, שהיא לעיתים קרובות המערכת העיקרית שנותנת מענים לאדם עם מוגבלות אחרי יציאתו ממערכת החינוך, קיים צורך להבטיח מעבר מסודר באמצעות תוכניות מעבר מותאמות. המטרה של תוכניות אלה היא לגשר על שתי התקופות

תוספת

מוצע לפרט בתוספת את התחומים שבהם יינתנו שירותי רווחה לאנשים עם מוגבלות על פי החוק המוצע, והכול במסגרת מקורות המימון שייקבעו לכך; תחומים אלה כוללים:

(1) שירותי דיור טיפוליים-שיקומיים, לרבות שירותי תמיכה במגורים עצמאיים ואוטונומיים. מדובר בשירותים ייעודיים הניתנים כיום באמצעות שני סוגי מענים מרכזיים, שמטרתם היא לסייע לאדם למצות את עצמיותו ויכולותיו בתחומי חיים מרכזיים. סוג המענה הראשון, מורכב מרצף של מסגרות דיור (ובכללן: דירות, הוסטלים, מעונות, פנימייה ומכינות לחיים עצמאיים) שהן ברובן מסגרות ארוכות טווח בעבור הדיירים וכבית לחיים בעבורם. במסגרות אלה יהיו אנשים אשר זקוקים לתמיכות טיפוליות ושיקומיות מקיפות. סוג המענה השני, מורכב ממעטפת טיפולית שיקומית תמיכתית אשר מאפשרת לאדם לגור במסגרת מגורים משל עצמו בגפו, או במגורים משותפים עם בן זוג או שותפים אחרים. יובהר שמדובר בשירותים הניתנים אך ורק במסגרת מערכת שירותי הרווחה ואין בהם כדי לגרוע מזכותו של האדם לממש את זכויותיו בקרב גורמים אחרים, כדוגמת זכויות בתחום הדיור הניתנות על ידי משרד השיכון;

(2) שירותי פעילות יומית, לרבות שירותי שיקום באמצעות תעסוקה ועיסוק מותאמים: שירותים אלה כוללים, בין השאר, הכנה, השמה וליווי, שיאפשרו לאדם עם מוגבלות להתקדם ברצף התעסוקה, תוך מיצוי יכולותיו בתחום זה. מטרתם של שירותי הפעילות היומית, בדומה לשירותי רווחה אחרים, היא לסייע לאדם עם מוגבלות לפתח מיומנויות בתחומי חיים מרכזיים ולהביא לשילובו המיטבי בחברה;

(6) שירותי תמיכה לצורך שילוב מותאם בשירות לאומי או צה"ל;

(7) שירותי פנאי;

(8) שירותי ליווי אישי או סיוע אישי;

(9) שירותי ייעוץ, הדרכה ושירותים נוספים לבני משפחתו של אדם עם מוגבלות, לרבות נופשוניים ושירותים בשעת משבר;

(10) שירותי ייעוץ, הדרכה ושירותים נוספים להורה שהוא עצמו אדם עם מוגבלות;

(11) שירותים להגברת השתלבותו של אדם עם מוגבלות בחברה, ובין השאר שירותים בתחומים אלה: שירותי מידע, ייעוץ ותמיכה, שירותי הנגשה אישיים, שירותים להקניית מיומנויות תפקודיות בתחומים שונים, שירותי הכוונה וטיפול, לרבות בתחום החברתי-המיני, ושירותי הדרכה ואימון בתחום הטכנולוגי, לרבות סיוע ברכישת מענים טכנולוגיים.

ד ב ר י ה ס ב ר

(9) שירותי ייעוץ, הדרכה ושירותים נוספים לבני משפחתו של אדם עם מוגבלות, לרבות נופשוניים ושירותים בשעת משבר: מתן שירותי רווחה לאדם כוללים היבטים נרחבים, המקיפים גם את בני משפחתו, שכללל הם חלק מרכזי ומשמעותי ביותר בחייו. לנוכח האמור, ישנו קשר חשוב בין האדם עם המוגבלות לבין בני משפחתו ולפיכך ישנו צורך לספק גם להם שירותי רווחה. השירותים כוללים, בין השאר, הדרכה ותמיכה טיפולית וזאת כדי לאפשר להם לטפל באדם עם מוגבלות ולשמור על קשר איתו באופן מיטבי. שירותים אלה יכולים להינתן הן בשעת שגרה והן בזמן משבר והם כוללים גם שירותי נופשוניים;

(10) שירותי ייעוץ, הדרכה ושירותים נוספים להורה שהוא עצמו אדם עם מוגבלות: אנשים עם מוגבלות, כמו כל אדם אחר, זכאים לממש את רצונם להקמת משפחה ולהורות. כדי לסייע במימוש הזכות הנ"ל, אף ניתנים שירותי רווחה הכוללים, בין השאר, הדרכה הורית ותמיכה טיפולית רלוונטית לתחום זה;

(11) שירותים להגברת השתלבותו והשתתפותו של אדם עם מוגבלות בחברה שמטרתם לסייע בקיום חיים אוטונומיים, עצמאיים ומוגשים, ובין השאר שירותים מסוגים שונים כגון: שירותי מידע, שירותי הנגשה אישיים, עזרים לחיים עצמאיים, שירותי תמלול ותרגום לשפת סימנים, שירותים להדרכה והקניית מיומנויות תפקודיות בתחומים שונים, שירותי הכוונה, טיפול וייעוץ, לרבות בתחום החברתי-המיני, שירותי הדרכה ואימון בתחום הטכנולוגיה המסייעת, לרבות סיוע ברכישת מענים ופתרונות טכנולוגיים ועוד.

החשובות האלה בחייו של האדם, במעבר מגיל הילדות לגיל הבגרות;

(6) שירותי תמיכה לצורך שילוב מותאם בשירות לאומי או צה"ל; מאחר ששירותי בצה"ל ובשירות לאומי הם צומת מרכזית בחייהם של מרבית אזרחי המדינה ובמטרה לקדם את שילובו והשתתפותו של אדם עם מוגבלות בחברה, בדומה לכל אדם אחר במדינה, קיימים שירותי רווחה שמטרתם לתת מעטפת תמיכה טיפולית, לצורך השתתפותו השוויונית של אדם עם מוגבלות בצה"ל או בשירות הלאומי, דרך, בין השאר, מתן ההתאמות והליווי הנדרשים. יודגש שמדובר במתן שירותי רווחה ולא בשירותים הניתנים על ידי צה"ל או השירות הלאומי;

(7) שירותי פנאי: כחלק משילובו של אדם עם מוגבלות בחברה, ניתנים שירותי פנאי הכוללים, בין השאר, שירותי תרבות, חברה וספורט. השתתפות אדם עם מוגבלות בפעילויות אלה מסייעת להפגת בדידות, פיתוח של כישרונות ויכולות אישיות וכן מאפשר לו לחיות חיים מספקים, מהנים ובעלי משמעות, בדומה לכל אדם אחר. שירותי הפנאי ניתנים הן במסגרות ייחודיות לאנשים עם מוגבלות והן במסגרות המשרתות את כלל הקהילה;

(8) ליווי אישי או סיוע אישי: כדי לאפשר את השתתפותם של אנשים עם מוגבלות בחברה וזאת מיצוי זכויותיהם לשילוב בקהילה, ישנם מצבים שבהם נדרשים לאדם עם מוגבלות סיוע והכוונה על ידי אדם אחר, כדוגמת תיווך לצורך קבלת שירותים מגורמים שונים בקהילה, ליווי במצבים חברתיים ואחרים ועוד. לשם כך המשרד יספק לאדם עם מוגבלות שירות זה ככל שהוא נדרש ובהתאם לקריטריונים שיקבעו. יובהר כי אין בשירות זה כדי להוות תחליף לסיוע וזכויות הניתנים על ידי המוסד לביטוח לאומי, כגון קצבה לשירותים מיוחדים;

